

Länsrapport Gävleborgs län

Öppna Jämförelser

Stöd till brottsoffer 2014

Tord Fredriksen

**Länsrapport Gävleborgs län
Öppna Jämförelser
Stöd till brottsoffer 2014**

Tord Fredriksen

Arbetsrapport 2014:11
FoU Välfärd – Region Gävleborg
Layout: Gunilla Bloom Lundqvist

Innehållsförteckning

INNEHÅLLSFÖRTECKNING.....	3
INLEDNING.....	4
RESULTAT FÖR LÄNETS KOMMUNER	5
Kunskapsbaserad vård och omsorg.....	5
Säker vård och omsorg.....	8
Individanpassad vård och omsorg.....	11
Tillgänglig vård och omsorg	13

Inledning

Den här rapporten är en regional sammanställning av Gävleborgs läns kommuners resultat i öppna jämförelser av stöd till brottsoffer 2014. Sammanställningen syftar till att underlätta användandet av öppna jämförelser i kommunalt analysarbete i länets kommuner. Öppna jämförelser av stöd till brottsoffer fokuserar på stöd till kvinnor som utsatts för våld i nära relationer och barn som bevittnat våld av eller mot närstående vuxen. Årets öppna jämförelser är den tredje jämförelsen av kommunernas stöd till brottsoffer som Socialstyrelsen publicerar och den första regionala sammanställningen som FoU Välfärd publicerar. Jämförelserna undersöker kommunernas förutsättningar för god kvalitet i verksamheten samt vilka insatser som kommunerna erbjuder.

Resultat för länets kommuner

Kunskapsbaserad vård och omsorg

Socialnämnden bör i verksamhet som rör våldsutsatta kvinnor se till att de metoder som används för att ge en kvinna stöd och hjälp är utformade utifrån den bästa tillgängliga kunskapen om våldsutsatta kvinnors behov och vad som ger bäst resultat.¹ Forskning visar att människor ofta brister som beslutsfattare i komplexa situationer. Vilken information som samlas in beror på arbetsbelastning, erfarenhet och värderingar.² I de beslut som rör våldsutsatta kan detta få långtgående konsekvenser. En standardiserad bedömningsmetod består av ett instrument med fastställda frågor som bygger på forskning och beprövad erfarenhet och en manual som beskriver användningen.³ Att använda standardiserade bedömningsmetoder som en del av utredningen ökar förutsättningarna för en likvärdig bedömning av den enskildes behov.⁴

Socialnämnden bör regelbundet kartlägga omfattningen av våld mot vuxna i kommunen. Syftet är att få kunskap om kommunens insatser svarar mot målgruppens behov.⁵

	Systematisk bedömning	Systematisk uppföljning				Kartläggning
	Använder standardiserad bedömningsmetod	Uppföljning av insatser till enskilda		Systematisk uppföljning av insatser till		Kartläggning av omfattningen av våld
		Våldsutsatta vuxna	Barn som upplevt våld	Våldsutsatta vuxna	Barn som upplevt våld	
Bollnäs	Ja	Delvis	Ja	Nej	Nej	Nej
Gävle	Ja	Delvis	Ja	Nej	Nej	Nej
Hofors	Nej	Ja	Ja	Nej	Nej	Nej
Hudiksvall	Ja	Delvis	Ja	Nej	Nej	Ja
Ljusdal	Ja	Delvis	Ja	Ja	Nej	Ja
Nordanstig	Nej	Nej	Ja	Nej	Nej	Ja
Ockelbo	Ja	Delvis	Delvis	Nej	Nej	Ja
Ovanåker	Nej	EA*	EA	EA	EA	Ja
Sandviken	Ja	Nej	Nej	Nej	Nej	Ja
Söderhamn	Ja	Delvis	Nej	Nej	Nej	Ja
Gävleborg	70%	11%	67%	11%	0%	64%
Riket	49%	31%	51%	6%	6%	49%

* EA=ej aktuellt.

¹ Socialstyrelsens allmänna råd om socialnämndens arbete med våldsutsatta kvinnor samt barn som bevittnat våld (SOSFS 2009:22).

² Kahneman, D. Tänka snabbt och långsamt. Stockholm; 2013.

³ Om standardiserade bedömningsmetoder. Stockholm: Socialstyrelsen; 2012.

⁴ Om standardiserade bedömningsmetoder. Stockholm: Socialstyrelsen; 2012.

⁵ Våld – Handbok om socialnämndens ansvar för våldsutsatta kvinnor och barn som bevittnat våld. Stockholm: Socialstyrelsen; 2011.

Insatser inom socialtjänsten ska vara av god kvalitet.⁶ Kvaliteten i verksamheten ska systematiskt och fortlöpande utvecklas och säkras.⁷ Med systematisk uppföljning menas att kommunen sammanställer resultaten från de enskilda uppföljningarna på gruppnivå. På detta sätt kan kommunen få kunskap om insatserna gett förväntade resultat för hela målgruppen eller olika undergrupper.⁸ Systematisk uppföljning ökar också förutsättningarna att handlägga, dokumentera och säkra verksamhetens kvalitet i enlighet med Socialstyrelsens allmänna råd och föreskrifter (SOSFS 2011:9) om ledningssystem för systematiskt kvalitetsarbete. Statistik om antalet enskilda som fått olika typer av insatser kan ge kommunen möjlighet att följa och värdera kvaliteten i verksamheten.¹⁰

Att ta tillvara brukares erfarenheter är en viktig del i ett system för kvalitetsutveckling.¹¹ Genom att lyssna på brukares behov och erfarenheter kan kommunen få viktig kunskap om hur verksamheten uppfyller målgruppens behov. Detta är också en viktig del i en evidensbaserad praktik.¹²

	Verksamhetsstatistik			Brukar- medverkan
	Verksamhetssystem med uppgifter om antalet			Använder brukarnas uppfattning för att utveckla verksamheten
	Våldsutsatta vuxna som fått insatser	Barn som upplevt våld som fått insatser	Vuxna som utövat våld som fått insatser	
Bollnäs	Nej	Ja	Nej	Nej
Gävle	Ja	Ja	Nej	Nej
Hofors	Nej	Nej	Nej	Nej
Hudiksvall	Ja	Ja	Nej	Ja
Ljusdal	Nej	Nej	Nej	Nej
Nordanstig	Nej	Nej	Nej	Nej
Ockelbo	Ja	Nej	Nej	Nej
Ovanåker	Nej	Ja	Nej	Nej
Sandviken	Nej	Ja	Nej	Nej
Söderhamn	Ja	Ja	Ja	Nej
Gävleborg	36%	60%	10%	10%
Riket	46%	47%	23%	13%

⁶ 3 kap. 3 § första stycket SoL.

⁷ 3 kap. 3 § tredje stycket SoL.

⁸ Med målet i sikte – målinriktad och systematisk utvärdering av insatser för enskilda personer (MOS). Stockholm: Socialstyrelsen; 2012.

⁹ Systematisk uppföljning – Beskrivning och exempel. Stockholm: Socialstyrelsen; 2014.

¹⁰ Våld – Handbok om socialnämndens ansvar för våldsutsatta kvinnor och barn som bevittnat våld. Stockholm: Socialstyrelsen; 2011.

¹¹ Att ge ordet och lämna plats – vägledning om brukarmedverkan och inflytande inom socialtjänst, psykiatri och missbruks- och beroendevård. Stockholm: Socialstyrelsen; 2013.

¹² Brukarmedverkan i socialtjänstens kunskapsutveckling. Stockholm: Socialstyrelsen; 2003.

För utförande av uppgifter inom socialtjänsten ska det finnas personal med lämplig utbildning och erfarenhet.¹³ All personal som arbetar med handläggning och uppföljning av ärenden enligt socialtjänstlagen bör ha teoretiska kunskaper inom området våld och andra övergrepp av eller mot närstående samt förmåga att praktiskt tillämpa dessa kunskaper. Den personal som genomför insatser enligt socialtjänstlagen bör regelbundet få kompetensutveckling inom området våld eller andra övergrepp av eller mot närstående.¹⁴ För att kunna genomföra utredningar av god kvalitet är det viktigt att handläggare har kunskap om våld i nära relationer, till exempel om olika former av våld och konsekvenser av våldsutsatthet samt riskbedömningar.¹⁵ Socialnämnden har ansvar för att personalen har tillräcklig kompetens för det arbete som ska utföras samt att ge personalen den kompetensutveckling som behövs som motsvarar verksamhetens behov. Det innebär en planering för grundläggande kompetens samt kontinuerlig kompetensutveckling. I nämndens ansvar ingår därför att kontinuerligt gå igenom personalens kompetens och planera behovet av kompetensutveckling, handledning etc.¹⁶

	Handläggarnas kompetens			Skolgång barn i skyddat boende
	Kompetensutveckling om våld i nära relationer till handläggare som utreder våldsärenden	Ärendehandledning till handläggare som utreder våldsärenden	Plan för kompetensutveckling för handläggare som utreder våldsärenden	Aktuell rutin för att säkra barns skolgång för barn i skyddat boende
Bollnäs	Ja	Ja	Ja	Nej
Gävle	Ja	Ja	Ja	Nej
Hofors	Nej	Ja	Nej	Nej
Hudiksvall	Ja	Ja	Nej	Nej
Ljusdal	Ja	Ja	Nej	Nej
Nordanstig	Nej	Nej	Nej	Nej
Ockelbo	Ja	Ja	Ja	Nej
Ovanåker	Nej	Nej	Nej	Nej
Sandviken	Ja	Nej	Nej	Nej
Söderhamn	Ja	Nej	Nej	Nej
Gävleborg	70%	60%	27%	0%
Riket	76%	76%	24%	14%

Barn som följer med en förälder till skyddat boende har skolplikt och rätt till fortsatt skolgång. I den turbulens som kan uppstå vid en hastig flytt från hemmet är ett barns behov av kontinuitet och normalitet i vardagen viktig och där fyller skolan med struktur, stimulans och kamrater en avgörande funktion.¹⁷ Många barn kan däremot av säkerhetsskäl eller geografiskt

¹³ 3 kap. 3 § andra stycket SoL.

¹⁴ Socialstyrelsens allmänna råd om socialnämndens arbete med våldsutsatta kvinnor samt barn som bevittnat våld (SOSFS 2009:22).

¹⁵ Våld – Handbok om socialnämndens ansvar för våldsutsatta kvinnor och barn som bevittnat våld. Stockholm: Socialstyrelsen; 2011.

¹⁶ Våld – Handbok om socialnämndens ansvar för våldsutsatta kvinnor och barn som bevittnat våld. Stockholm: Socialstyrelsen; 2011.

¹⁷ Fristad från våld – en vägledning om skyddat boende. Stockholm: Socialstyrelsen; 2013.

avstånd inte gå kvar i sin gamla skola.¹⁸ I en rapport från Sveriges kvinnojourers och tjejjourers riksförbund (SKR) år 2011 framkom att hälften av SKR:s lokala kvinnojourer hade 1–10 barn som haft uppehåll i sin skolgång under de senaste 1,5 åren.¹⁹ Avbrotten varierade mellan några dagar upp till 8 månader.^{20 21} Skolgång är en viktig skyddsfaktor för barns hälsa.²² Skriftliga rutiner för hur personalen ska agera för att tillgodose barns skolgång kan vara ett stöd för personalen. Det kan också vara ett sätt att säkra verksamhetens kvalitet i enlighet med Socialstyrelsens allmänna råd och föreskrifter (SOSFS 2009:11) om ledningssystem för systematiskt kvalitetsarbete.

Säker vård och omsorg

Socialnämnden har ansvar för att vid behov ge stöd och hjälp till den som utsatts för brott och dennes närstående.²³ För att kunna hjälpa en våldsutsatt person är ett första steg att få vetskap om våldet. Många våldsutsatta berättar inte på eget initiativ.²⁴ Därför är det viktigt att all personal inom socialtjänsten är uppmärksam på att en enskild kan vara våldsutsatt, även om hon eller han inte på eget initiativ berättar om våldsutsatthet. Det är inte ovanligt att personal upplever hinder för att fråga om känsliga ämnen som våldsutsatthet.²⁵ Skriftliga rutiner för hur personalen ska fråga och agera vid indikation på våld kan vara ett stöd för personalen. Det kan också vara ett sätt att säkra verksamhetens kvalitet i enlighet med Socialstyrelsens föreskrifter och allmänna råd (SOSFS 2011:9) om ledningssystem för systematiskt kvalitetsarbete. Det är angeläget med en välfungerande intern samverkan för att bättre kunna tillgodose den våldsutsattas behov av stöd och hjälp. Skriftliga överenskommelser beslutade av ledningen där ansvarsfördelningen tydligt framgår är en framgångsfaktor för fungerande samverkan.²⁶ Skriftliga rutiner kan också vara ett stöd för personalen och ett sätt att säkra en fungerande intern samverkan. Den som bedriver socialtjänst eller verksamhet enligt LSS ska identifiera de processer där samverkan behövs för att säkra kvaliteten på de insatser som ges i verksamheten.²⁷ Det ska framgå av processerna och rutinerna hur samverkan ska bedrivas i den egna verksamheten. Personal inom socialnämnden som upptäcker att ett barn kan ha utsatts för våld eller bevittnat våld ska överföra denna information till barn- och ungdomsvården.²⁸ Den nationella tillsynen^{29 30} visade dock att kommunerna inte alltid uppmärksammar barn som utsatts för eller bevittnat våld.

¹⁸ Fristad från våld – en vägledning om skyddat boende. Stockholm: Socialstyrelsen; 2013.

¹⁹ Enkät kvinnojourer och barns skolgång. Stockholm: Sveriges Kvinno- och tjejjourers Riksförbund; 2011.

²⁰ Rapport – Barn på skyddat boende får inte sin skolundervisning tillgodosedd. Stockholm: Alla kvinnors hus; 2010.

²¹ Enkät kvinnojourer och barns skolgång. Stockholm: Sveriges Kvinno- och tjejjourers Riksförbund; 2011.

²² Social rapport 2010. Stockholm: Socialstyrelsen; 2010.

²³ 5 kap. 11 § SoL.

²⁴ Våld – Handbok om socialnämndens ansvar för våldsutsatta kvinnor och barn som bevittnat våld. Stockholm: Socialstyrelsen; 2011.

²⁵ Att fråga om våldsutsatthet som en del av anamnesen. Uppsala: Nationellt centrum för kvinnofrid, Uppsala universitet; 2010.

²⁶ Strategi för samverkan – kring barn och unga som far illa eller riskerar att fara illa. Stockholm: Socialstyrelsen; 2007.

²⁷ 4 kap. 5 § Socialstyrelsens föreskrifter och allmänna råd om ledningssystem för systematiskt kvalitetsarbete (SOSFS 2011:9).

²⁸ JO:s ämbetsberättelse 1993/94 s. 264.

²⁹ Våldsutsatta kvinnor och barn som bevittnat våld - alla kommunernas ansvar. Slutrapport från en nationell tillsyn 2008-2009. Stockholm: Socialstyrelsen, länsstyrelserna; 2009.

³⁰ Våldsutsatta kvinnor och barn som bevittnat våld - slutrapport från en nationell tillsyn 2012-2013. Stockholm: Inspektionen för vård och omsorg; 2014.

	Rutin vid indikation på att en vuxen utsatts för våld						
	Aktuell rutin vid indikation på våld inom						
	Ekonomiskt bistånd	Barn- och ungdomsvård	Familjerätten	Missbruks- och beroende	Socialpsykiatri	LSS-verksamhet	Äldreomsorgen
Bollnäs	Ja	Ja	Ja	Ja	Ja	Ja	Ja
Gäve	Ja	Ja	Ja	Ja	Ja	Nej	Nej
Hofors	Nej	Nej	Nej	Nej	Nej	Nej	Nej
Hudiksvall	Ja	Ja	Ja	Ja	Nej	Nej	Nej
Ljusdal	Nej	Nej	Nej	Nej	Nej	Nej	Nej
Nordanstig	Nej	Nej	Nej	Nej	Nej	Nej	Nej
Ockelbo	Ja	Ja	Ja	Ja	Ja	Nej	Nej
Ovanåker	Ja	Ja	Ja	Ja	Ja	Ja	Ja
Sandviken	Nej	Nej	Nej	Nej	Nej	Nej	Nej
Söderhamn	Ja	Ja	Ja	Ja	Nej	Nej	Nej
Gävleborg	60%	60%	60%	60%	40%	22%	22%
Riket	59%	59%	55%	58%	36%	29%	27%

Socialnämnden har ansvar för att den som utsatts för brott och dennes närstående får det stöd och den hjälp som personen behöver. Nämnden ska särskilt beakta att våldsutsatta kvinnor kan vara i behov av stöd och hjälp för att förändra sin situation.³¹ Kvinnor som lämnat en relation där de har utsatts för våld kan vara i behov av samtal som bland annat syftar till att stärka självkänslan och minska känslor av skuld och skam.³² Nämnden ska utan dröjsmål inleda en utredning om vad som genom en ansökan, anmälan eller på annat sätt kommit till nämndens kännedom och som kan föranleda någon åtgärd av nämnden.³³ Med utredningsmaterialet som grund görs en analys av vilka insatser som bäst svarar mot den enskildes behov.³⁴ Forskare har börjat diskutera behovet av en insatstrappa, med olika nivåer av stöd från ett bemötande som synliggör utsattheten och skydd, till krissamtal och mer omfattande insatser som traumabehandling.³⁵ I olika undersökningar framkommer det att socialtjänsten inte alltid utreder våldsutsattas behov.³⁶ ³⁷ Den nationella tillsynen visade att våldsutsatta kvinnor hänvisas direkt till den verksamhet som utför serviceinsats eller till en kvinnojour, utan att få sina behov utredda.³⁸ Detta äventyrar den enskildes rättsäkerhet, eftersom insatser utan biståndsbeslut inte kan överklagas. Dessutom dokumenteras inte insatser utan biståndsbeslut, vilket hindrar uppföljning såväl på individuell som på systematisk nivå. Om den enskilde återkommer till verksamheten saknas dokumentation om tidigare våldsutsatthet och genomförda insatser.

Socialnämnden ska verka för att barn och ungdom växer upp under trygga och goda förhållanden.³⁹ Socialnämnden har ansvar för att barn som utsatts för brott och dennes närstående får det stöd och den hjälp som de behöver. Socialnämnden ansvarar för att barn som bevittnat

³¹ 5 kap. 11 § SoL.

³² Våld - handbok om socialnämndens ansvar för våldsutsatta kvinnor och barn som bevittnat våld. Stockholm: Socialstyrelsen; 2011.

³³ 11 kap. 1 § SoL.

³⁴ Barn och unga i socialtjänsten: Utredda, planera och följa upp beslutade insatser. Stockholm; 2006.

³⁵ Broberg, A., Almqvist, A., Axberg, U., Grip, K., Almqvist, K. & Sharifi, U, et al. Stöd till barn som bevittnat våld mot sin mamma - resultat från en nationell utvärdering. Göteborg: Psykologiska institutionen, Göteborgs universitet; 2011.

³⁶ Våldsutsatta kvinnor och barn som bevittnat våld - slutrapport från en nationell tillsyn 2012-2013. Stockholm: Inspektionen för vård och omsorg; 2014.

³⁷ Dödsfallsutredningar 2012-2013: Socialstyrelsens utredningar av vuxna och barn som avlidit med anledning av brott. Stockholm: Socialstyrelsen; 2014.

³⁸ Våldsutsatta kvinnor och barn som bevittnat våld - slutrapport från en nationell tillsyn 2012-2013. Stockholm: Inspektionen för vård och omsorg; 2014.

³⁹ 5 kap. 1 § SoL.

våld får det stöd och den hjälp som barnet behöver.⁴⁰ Stödsamtal för att barn ska få möjlighet att bearbeta våldsupplevelsen är en av de insatser barnet kan behöva.⁴¹

Insatser som riktar sig till personer som utövat våld är en viktig del i arbetet för att bekämpa och förebygga mäns våld mot kvinnor. I detta sammanhang har socialtjänsten ett ansvar för att ta ett helhetsgrepp om frågan och se till att hela familjen får den hjälp och det stöd som respektive person behöver.⁴² Det innebär ett ansvar för att personer som utövat våld erbjuds stöd och hjälp att förändra sitt beteende.⁴³ Behandling av män som utövat våld kan vara ett verksamt medel för att förebygga och motverka våld.⁴⁴ På senare tid har forskare lyft fram att det finns olika typer av partnervåld, och att det därför finns ett behov av differentierade insatser för att våldsutövandet ska upphöra.^{45 46}

Alla kommuner måste kunna erbjuda ett skyddat boende till de kvinnor som har behov av detta.⁴⁷ Skyddat boende är en viktig insats för den som behöver skydd från våld och övergrepp.⁴⁸ Skyddat boende är en individuellt anpassad insats som ges efter utredning och beslut.⁴⁹ Med utredningen som grund kan insatser erbjudas som motsvarar den enskildes behov av skydd.

Våldsutsatta kvinnor med missbruks- och beroendeproblem är en särskilt utsatt grupp som ofta befinner sig i livssituationer som ökar risken att utsättas för våld – samtidigt som de tycks ha svårare att få hjälp jämfört med andra våldsutsatta.⁵⁰ Det är viktigt att kvinnor med missbruks- och beroendeproblem erbjuds skyddat boende som är anpassat för att ta emot denna målgrupp, t.ex. behövs personal med kompetens inom kunskapsområdena våld och missbruk.⁵¹

⁴⁰ 5 kap. 11 § tredje och fjärde stycket SoL.

⁴¹ Våld – handbok om socialnämndens ansvar för våldsutsatta kvinnor och barn som bevittnat våld. Stockholm: Socialstyrelsen; 2011.

⁴² Prop. 2006/07:38 s. 25.

⁴³ Våld – Handbok om socialnämndens ansvar för våldsutsatta kvinnor och barn som bevittnat våld. Stockholm: Socialstyrelsen, 2011.

⁴⁴ Behandling av män som utövar våld i nära relationer - en utvärdering. Stockholm: Socialstyrelsen, 2010.

⁴⁵ Johnson, M. A typology of domestic violence: intimate terrorism, violent resistance, and situational couple violence. Boston: North-eastern University Press; 2008.

⁴⁶ Bowen, E. (2011). The Rehabilitation of Partner-violent men. UK: West Sussex.

⁴⁷ Prop. 2006/07:38 s. 44.

⁴⁸ Våld - handbok om socialnämndens ansvar för våldsutsatta kvinnor och barn som bevittnat våld. Stockholm: Socialstyrelsen; 2011.

⁴⁹ Fristad från våld – en vägledning om skyddat boende. Stockholm: Socialstyrelsen; 2013.

⁵⁰ Skylla sig själv? Utbildningsmaterial om våld mot kvinnor med missbruks- och beroendeproblem. Socialstyrelsen; 2011.

⁵¹ Fristad från våld – en vägledning om skyddat boende. Stockholm: Socialstyrelsen; 2013.

	Insatser					
	Stödsamtal till			Skyddat boende till		
	Våldsutsatta vuxna	Barn som upplevt våld	Personer som utövad våld	Våldsutsatta kvinnor	Våldsutsatta män	Våldsutsatta kvinnor med missbruks- och beroendeproblem
Bollnäs	Nej	Ja	Nej	Ja	Nej	Nej
Gävle	Ja	Ja	Ja	Ja	Ja	Ja
Hofors	Nej	Ja	Nej	Ja	Ja	Ja
Hudiksvall	Nej	Nej	Nej	Ja	Ja	Ja
Ljusdal	Nej	Ja	Nej	Ja	Ja	Ja
Nordanstig	Ja	Ja	Ja	Ja	Nej	Ja
Ockelbo	Ja	Ja	Ja	Nej	Nej	
Ovanåker	Ja	Ja	Ja	Ja	Ja	Nej
Sandviken	Nej	Ja	Nej	Nej	Nej	
Söderhamn	Ja	Nej	Nej	Ja	Ja	Nej
Gävleborg	50%	80%	40%	80%	60%	63%
Riket	82%	88%	67%	95%	71%	72%

Individanpassad vård och omsorg

Socialnämndens insatser ska vid behov genomföras i samverkan med andra samhällsorgan och med organisationer och andra föreningar.⁵² Socialnämnden ska i frågor som rör barn som far illa eller riskerar att fara illa samverka med samhällsorgan, organisationer och andra som berörs. Nämnden ska aktivt verka för att samverkan kommer till stånd.⁵³ Barn som lever med våld kommer ofta i kontakt med flera olika myndigheter och organisationer när de behöver stöd och hjälp, till exempel socialtjänst, hälso- och sjukvård och polis. För att socialtjänsten ska kunna ge ett bra stöd och hjälp är det nödvändigt att samverka med externa aktörer.⁵⁴ Skriftliga överenskommelser beslutade av ledningen där ansvarsfördelningen tydligt framgår är en framgångsfaktor för fungerande samverkan.⁵⁵ Skriftliga rutiner kan vara ett stöd för personalen och de är också ett sätt att säkra en fungerande intern samverkan. Den som bedriver socialtjänst eller verksamhet enligt LSS ska identifiera de processer där samverkan behövs för att säkra kvaliteten på de insatser som ges i verksamheten.⁵⁶ Det ska genom processerna och rutinerna även säkerställas att samverkan möjliggörs med andra verksamheter inom socialtjänsten eller enligt LSS och med vårdgivare, myndigheter, föreningar och andra organisationer.

⁵² 3 kap. 5 § SoL.

⁵³ 5 kap. 1 a § SoL.

⁵⁴ Våld – handbok om socialnämndens ansvar för våldsutsatta kvinnor och barn som bevittnat våld. Stockholm: Socialstyrelsen; 2011.

⁵⁵ Strategi för samverkan – kring barn och unga som far illa eller riskerar att fara illa. Stockholm: Socialstyrelsen; 2007.

⁵⁶ 4 kap. 5 § Socialstyrelsens föreskrifter och allmänna råd om ledningssystem för systematiskt kvalitetsarbete (SOSFS 2011:9).

	Extern samverkan i enskilda ärenden			
	Aktuell överenskommelse mellan barn- och ungdoms- verksamheten och			
	Polis	BUP	Skola	Förskola
Bollnäs	Ja	Ja	Ja	Ja
Gävle	Nej	Ja	Nej	Nej
Hofors	Nej	Nej	Nej	Nej
Hudiksvall	Ja	Ja	Ja	Ja
Ljusdal	Nej	Nej	Nej	Nej
Nordanstig	Nej	Ja	Nej	Nej
Ockelbo	Ja	Ja	Ja	Ja
Ovanåker	Ja	Ja	Ja	Ja
Sandviken	Ja	Ja	Ja	Ja
Söderhamn	Ja	Ja	Nej	Nej
Gävleborg	60%	80%	50%	50%
Riket	51%	69%	61%	56%

Våldsutsatta vuxna kommer ofta i kontakt med flera olika myndigheter och organisationer när de behöver stöd och hjälp, t.ex. socialtjänst, hälso- och sjukvård och polisen. För att socialtjänsten ska kunna ge ett bra stöd och hjälp är det nödvändigt att samverka med externa aktörer.⁵⁷ Våld i nära relationer är ett mångsidigt problem och enbart socialtjänstens insatser räcker inte. Skriftliga överenskommelser beslutade av ledningen där ansvarsfördelningen tydligt framgår är en framgångsfaktor för fungerande samverkan.⁵⁸ Skriftliga rutiner kan vara ett stöd för personalen och kan också vara ett sätt att säkra en fungerande intern samverkan.

	Extern samverkan i enskilda ärenden				
	Aktuell överenskommelse mellan utredning våldsutsatta vuxna och				
	Polis	Vuxen- psykiatri	Primärvård	Ungdoms- mottagning	Kvinnjour
Bollnäs	Nej	Ja	Ja	Ja	Ja
Gävle	Nej	Nej	Nej	Nej	Nej
Hofors	Nej	Nej	Nej	Nej	Nej
Hudiksvall	Nej	Nej	Nej	Nej	Ja
Ljusdal	Nej	Nej	Nej	Nej	Nej
Nordanstig	Nej	Nej	Nej	Nej	Nej
Ockelbo	Ja	Ja	Nej	Nej	Nej
Ovanåker	Nej	Nej	Nej	Nej	Nej
Sandviken	Ja	Nej	Ja	Nej	Ja
Söderhamn	Nej	Nej	Nej	Nej	Ja
Gävleborg	18%	18%	20%	10%	40%
Riket	33%	24%	24%	18%	34%

⁵⁷ Våld – handbok om socialnämndens ansvar för våldsutsatta kvinnor och barn som bevittnat våld. Stockholm: Socialstyrelsen; 2011.

⁵⁸ Strategi för samverkan – kring barn och unga som far illa eller riskerar att fara illa. Stockholm: Socialstyrelsen; 2007.

Tillgänglig vård och omsorg

Till socialnämndens uppgifter hör att informera om socialtjänsten i kommunen.⁵⁹ På detta sätt kan fler nås av insatser och insatserna kan ges tidigare.⁶⁰ Webben är en av de kanaler där kommunen eller stadsdelen kan informera om sin verksamhet.

	Information på kommunens webbplats			
	Information om kommunens insatser till			
	Våldsutsatta kvinnor	Våldsutsatta män	Våldsutsatta barn och barn som bevittnat våld	Personer som utövats våld
Bollnäs	Ja	Ja	Nej	Nej
Gävle	Ja	Ja	Ja	Nej
Hofors	Ja	Nej	Ja	Ja
Hudiksvall	Ja	Nej	Ja	Nej
Ljusdal	Ja	Ja	Ja	Nej
Nordanstig	Ja	Nej	Ja	Nej
Ockelbo	Ja	Ja	Ja	Ja
Ovanåker	Ja	Ja	Ja	Nej
Sandviken	Ja	Ja	Ja	Nej
Söderhamn	Ja	Ja	Ja	Ja
Gävleborg	100%	70%	90%	27%
Riket	95%	81%	90%	62%

Det finns faktorer som gör det svårare att ta till sig information, till exempel svårigheter med svenska språket och olika former av funktionsnedsättning. Det är viktigt att informationen finns på olika språk och i olika alternativa format.⁶¹ Socialnämnden bör tillhandahålla socialjour eller annan därmed jämförlig verksamhet.⁶² Vuxnas och barns behov i samband med våld aktualiseras ofta på kvällar och helger och det är därför viktigt att det finns en socialjour som kan ta emot enskilda utanför kontorstid, och att de som ansvarar för socialjouren har bred och gedigen kompetens för att kunna hantera frågor som rör våld på ett adekvat sätt.⁶³

⁵⁹ 3 kap. 1 § SoL.

⁶⁰ Våld – handbok om socialnämndens ansvar för våldsutsatta kvinnor och barn som bevittnat våld. Stockholm: Socialstyrelsen; 2011.

⁶¹ Våld – handbok om socialnämndens ansvar för våldsutsatta kvinnor och barn som bevittnat våld. Stockholm: Socialstyrelsen; 2011.

⁶² 3 kap. 6 § SoL.

⁶³ Våld – handbok om socialnämndens ansvar för våldsutsatta kvinnor och barn som bevittnat våld. Stockholm: Socialstyrelsen; 2011.

	Information på kommunens webbplats				Tillgänglighet utanför kontorstid
	Information på olika språk	Talad information	Lättläst information	Lätt utskrivbar (Word eller PDF)	Socialjourn-verksamhet
Bollnäs	Nej	Nej	Nej	Ja	Ja
Gäme	Nej	Ja	Delvis	Nej	Delvis
Hofors	Ja	Ja	Nej	Ja	Nej
Hudiksvall	Ja	Ja	Ja	Ja	Delvis
Ljusdal	Ja	Ja	Ja	Ja	Delvis
Nordanstig	Nej	Nej	Nej	Ja	Delvis
Ockelbo	Ja	Ja	Ja	Ja	Nej
Ovanåker	Nej	Nej	Nej	Ja	Delvis
Sandviken	Ja	Nej	Nej	Ja	Delvis
Söderhamn	Delvis	Delvis	Delvis	Delvis	Ja
Gävleborg	50%	45%	27%	80%	22%
Riket	25%	41%	20%	62%	69%

Länsrapport Gävleborgs län

Öppna Jämförelser

Stöd till brottsoffer 2014

Beställ arbetsrapporten från:
gunilla.blom.lundqvist@regiongavleborg.se
FoU Vårld – Region Gävleborg
Box 834
801 30 Gävle
Tel: 026-65 02 68
Hemsida: www.regiongavleborg.se/fou-valfard